

Література.

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.01.1999 №87 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1456-05>
2. Губар А. Проблеми впровадження автоматизованої форми бухгалтерського обліку в підприємствах агропромислового комплексу України / А.А.Губар // Матеріали IV Всеукраїнської заочної конференції «Актуальні питання сучасної економіки». – Умань: «Сочінський», 2012. – Ч.2. – С. 65-67.
3. Камінська Т. Облік запасів у конфігурації програми «1С: Підприємство 7.7 Бухгалтерський учет для України» для сільськогосподарських підприємств / Т.Г.Камінська // Облік і фінанси АПК. – 2006. – №12. – С.30-37.
4. Кітайчук Т. Проблеми синтетичного та аналітичного обліку запасів в аграрних формуваннях / Т.Г.Кітайчук // Облік і фінанси АПК. – К.: 2010. – №4. – С.79-82.
5. Лень В. Облік урожаю зернових культур / В.С.Лень, В.А.Нехай // Збірник наукових праць Луцького національного технічного університету «Економічні науки»; серія «Облік і фінанси». – Випуск 8 (29). – Ч.3. – 2011. – С. 196-203.
6. Стаднік Л. Проблеми синтетичного обліку продукції сільськогосподарського виробництва / Л.І.Стаднік // Науковий вісник Таврійського державного агротехнологічного університету. – Випуск 2. – Т.2. – Мелітополь: ТДАТУ, 2012. – С.235-242.

ОРГАНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПОТОЧНИХ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ ТВАРИННИЦТВА

***Закревська О.В., магістр*,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка***

Виокремлення біологічних активів в окрему обліково-аналітичну групу та впровадження принципово нового порядку організації їх бухгалтерського обліку обумовили необхідність внесення суттєвих змін в організацію всіх етапів облікового процесу. Це стосується удосконалення первинного, аналітичного і синтетичного обліку з урахуванням тенденцій розвитку національної системи бухгалтерського обліку та вимог управління до якості облікової інформації в сучасних умовах функціонування сільського господарства.

---

* Науковий керівник – Маренич Т.Г., д.е.н., професор

Організація бухгалтерського обліку активів у сільськогосподарських підприємствах включає сукупність заходів щодо нагромадження, групування, систематизації та аналізу зведеної інформації про господарські операції з надходження, руху і вибуття таких активів в процесі господарської діяльності з метою прийняття обґрунтованих і вчасних управлінських рішень. При організації обліку біологічних активів у тваринництві враховують ряд особливостей обліку, що визначаються сезонними умовами сільськогосподарського виробництва. Зокрема:

1) одержання продукції тваринництва та витрати на виробництво тривають упродовж року нерівномірно;

2) витрати узагальнюють за видами й обліковими групами тварин. Собівартість продукції цієї галузі залежить від обсягу витрат на утримання тварин та їх продуктивності;

3) при веденні обліку тваринництва використовується окрема система документообігу, що розроблена для сільськогосподарської галузі;

4) у сільському господарстві виробничий цикл може тривати від кількох місяців до року, в результаті обчислення собівартості здійснюється в кінці року.

Важливим моментом при організації бухгалтерського обліку у тваринництві є вибір його об'єктів. Об'єктами бухгалтерського обліку витрат у тваринництві виступають: види тварин (велика рогата худоба, свині, вівці, птиця, сім'ї бджіл тощо) або однорідні групи біологічних активів тваринництва, які складаються з певних статевовікових груп (корови і бики-плідники основного стада, свині і хряки-плідники основного стада, тварини на вирощуванні та відгодівлі, тощо). Необґрунтований вибір об'єкта обліку витрат та порушення загальноприйнятих принципів розробки їх номенклатури призводить до викривлення даних про фактичну собівартість готової продукції та знеособлення витрат по відношенню до видів продукції.

Витрати на виробництво біологічних активів тваринництва в бухгалтерському обліку визнаються витратами основної діяльності і пов'язані з процесом їх перетворення. Біологічне перетворення – це процес якісних і кількісних змін біологічних активів. Дані витрати не є однорідними ані за своїм складом, ані за значенням в діяльності підприємства. Тому, враховуючи особливості сільськогосподарського виробництва і з метою забезпечення раціональної організації обліку, визначення величини витрат і здійснення контролю за формуванням собівартості продукції тваринництва, важливе значення має їх науково обґрунтована класифікація. Загальні правила формування в обліку інформації про витрати виробництва та принципи формування собівартості (калькулювання) у тваринництві окрім

П (С) БО 16 «Витрати» регламентуються у «Методичних рекомендаціях з обліку витрат і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств» та П(С)БО 31 «Фінансові витрати», де визначено склад витрат, їх класифікація, поняття собівартості.

При дослідженні порядку організації і методики обліку біологічних активів основними проблемними питаннями є:

— не чітка визначеність в об'єктах бухгалтерського обліку і відображення у статистичній звітності;

— не зручне застосування аналітичних рахунків, що призводить до використання субрахунків 2 і 3 порядків;

— неможливість застосування аналітики до біологічних активів тваринництва оцінених за первісною і справедливою вартістю, що призводить до зведення в обліку тварин на вирощуванні з різними обліковими оцінками в одну групу, та ускладнює документальне оформлення;

— нові форми первинних і зведених документів не набули широкого практичного застосування;

— організація і ведення обліку здійснюється без використання комп'ютерних технологій;

— ні в методичних рекомендаціях, ні в ПСБО 30 не вказано чіткості в оприбуткуванні тварин, одержаних у господарстві;

— включення до валового приросту живої маси масу всього падежу є помилковим;

— застосування справедливої вартості оцінки біологічних активів не набуло практичного впровадження, тому використання планової собівартості є зручним способом;

— проблематично обліковувати приріст молодняку тварин, так як відмілення приросту від тварин є фактично неможливим. Неможливо в момент одержання додаткових біологічних активів визначити розподіл біологічних активів на додаткові біологічні активи і сільськогосподарську продукцію, так як в цей період немає чіткої визначеності у подальшому використанні продукції. Облік побічної продукції на рахунку 27 чи 208 є не завжди можливим. Щоб не виникало спірних питань ефективнішим буде застосування лише субрахунку 208;

— із прийняттям нового стандарту вся організація і методика бухгалтерського обліку біологічних активів ведеться за старими вимогами, однак лише звітність складається за новими вимогами.

Аналіз інформації, узагальненої на рахунках бухгалтерського обліку та у фінансовій звітності не дає повної уяви про якісні та кількісні характеристики біологічних активів та їх зміну. Тому необхідно створити

таку обліково-аналітичну інформаційну систему, в якій інформація буде оперативно формуватись і аналізуватись керівниками виробничих підрозділів, так як вони безпосередньо приймають участь у виробничих процесах, пов'язаних з біологічними перетвореннями рослин і тварин .

Щодо організації оперативного аналізу біологічних активів, доцільно буде виділити такі напрями як поточний аналіз (за день, тиждень, декаду, місяць, квартал), поопераційний (за окремими технологічними операціями з вивченням їх планової та фактичної послідовності і тривалості) та ситуаційний (у разі виникнення непередбачених ситуацій). Це забезпечить можливість виявлення небажаних процесів і вживання запобіжних заходів, від своєчасності яких залежать кінцеві показники використання біологічних активів у господарській діяльності.

Література.

1. Вишневецький М. Облік поточних біологічних активів / М. Вишневецький // Податки та бухгалтерський облік. – 2008. – №67(1147). – С.15-23.
2. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2006р. № 1315 // Податки та бухгалтерський облік. – 2010. – №5(185). – С.60-82.
3. Писаренко Л.П. Поточні біологічні активи як об'єкт обліку та аналізу / Л.П. Писаренко // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://intkonf.org>.
4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 18.11.2005р. № 790 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

ВІДМІННОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ ЗА ЗОНАЛЬНИМ РОЗПОДІЛОМ

*Калашнікова Т.В., к.е.н., доцент,
Харківський національний аграрний університет
ім. В.В. Докучаєва*

Об'єктивною передумовою реалізації стратегічних завдань розвитку аграрного сектору країни є формування адекватного механізму його державної підтримки. Різні аспекти державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників ґрунтовно досліджуються цілим рядом провідних вчених-економістів. Однак, на наш погляд, недостатньо уваги приділено вивченню особливостей державної підтримки сільськогосподарських підприємств залежно від зонального розподілу території України.